

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра міжнародних економічних відносин та фінансів

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Податкова система

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів
освітнього ступеня

бакалавр року набору 2017
молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

галузі знань

07 Управління та адміністрування
шифр і назва галузі знань

спеціальності

072 Фінанси, банківська справа та страхування
шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Державні фінанси
назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

обов'язкова
обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

Степаненко Сергій Віталійович,
старший викладач кафедри міжнародних
економічних відносин та фінансів, кандидат
економічних наук

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

С. В. Степаненко

ініціали та прізвище

Керівник (гарант)
освітньої програми

Шелест Олексій Леонідович,
доцент кафедри міжнародних економічних
відносин та фінансів, кандидат економічних
наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

О. Л. Шелест

ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
міжнародних економічних відносин та фінансів

назва кафедри

протокол від 20.09.2019 р. № 4.

Зав. кафедри

підпис

І. В. Колупаєва

ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії
інституту, протокол від 20.09.2019 р. № 3.

Голова методичної комісії

підпис

Р. А. Чемчикаленко

ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Податкова система» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни «Податкова система» є формування системи базових знань та фахових компетентностей щодо сукупності фінансових відносин, які виникають у процесі розподілу та перерозподілу вартості валового внутрішнього продукту від юридичних та фізичних осіб до загальнодержавних централізованих фондів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система відносин між суб'єктами податкової системи, а також практичні аспекти застосування конкретних видів податків на підставі вивчення їх змісту, виконання потреб фінансового ринку і окремих галузей економічної та соціальної сфери національного суспільства.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Фінанси», «Бюджетна система» та є основою подальшого засвоєння навчальних дисциплін, таких як «Державні фінанси», «Місцеві фінанси», «Фінансовий ринок», «Казначейська система обслуговування бюджетів», «Державний фінансовий контроль».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях;

ЗК 8. Здатність працювати у команді;

ЗК 9. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК 10. Здатність працювати автономно.

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;

ФК 3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

ФК 5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;

ФК 6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері державних фінансів;

ФК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

програмних результатів навчання:

ПРН 1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;

ПРН 2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;

ПРН 4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;

ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

ПРН 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері державних фінансів;

ПРН 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сутність і види податків

Сутність податків. Податки як соціально-економічна категорія. Функції податків. Основні елементи оподаткування та їх характеристика. Види податкових ставок. Права органів місцевого самоврядування щодо встановлення порядку сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), ставок оподаткування та податкових пільг. Податкове зобов'язання. Механізм узгодження податкового зобов'язання.

Види податків і податкових платежів та їх класифікація. Розподіл податків за економічним змістом на прямі і непрямі. Види податків за ознакою органів державної влади, що їх встановлюють: загальнодержавні і місцеві податки. Структура податків та зборів України.

Тема 2. Організація податкової системи

Податкова система як засіб реалізації податкової політики держави. Принципи побудови та організації системи оподаткування. Структура податкової системи України. Наукові основи побудови податкової системи. Сучасний стан податкової системи та шляхи її реформування.

Методи, види і джерела формування державних доходів. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування. Розрахунок податкового навантаження. Оптимізація податкового навантаження в Україні. Оцінка ефективності податкової системи.

Ретроспективний аналіз інтегрального показника Doing Business та його складових (для України). Аналіз показника Paying Taxes та оцінка якості податкової системи України. Аналіз податкової системи України за інтегральним податковим індексом Європейської бізнес-асоціації. Аналіз конкурентоспроможності податкової системи України в сучасних глобалізаційних умовах.

Тема 3. Організація роботи Державної фіскальної служби України

Основні етапи становлення Державної фіскальної служби (ДФС) України. Основні завдання та функції Державної фіскальної служби України. Структура Державної фіскальної служби України. Основні напрями діяльності ДФС України. Функції Державної фіскальної служби України. Апарат ДФС України.

Функції Державної податкової служби України.

Тема 4. Відповідальність платників податків

Поняття та причини виникнення податкових правопорушень. Класифікація податкових правопорушень. Елементи та ознаки податкових правопорушень. Риси сучасних податкових правопорушень.

Види відповідальностей платників податків. Фінансові санкції, які накладаються органами податкової служби. Адміністративні санкції, які накладаються органами податкової служби. Кримінальна відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства. Відповідальність податкових та інших органів за порушення податкового законодавства.

Тема 5. Облік платників податків та інформаційно-аналітичні технології в податковому процесі

Організаційно-правові засади обліку платників податків. Види обліку платників податків. Організація обліку платників податків-юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів. Організація обліку платників податків-фізичних осіб. Внесення змін до облікових даних, порядок зняття з обліку платників податків в органах ДФС та вимоги до відкриття і закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах.

Сутність інформаційно-аналітичного забезпечення органів ДФС. Організація збору та обробки податкової інформації. Інформаційні технології запобігання та протидії злочинам в оподаткуванні.

Тема 6. Податок на додану вартість

Сутність та фіскальна роль податку на додану вартість. Суб'єкти оподаткування податком на додану вартість. Особливості реєстрації платників ПДВ. Добровільна та обов'язкова реєстрації. Об'єкт і база оподаткування податком на додану вартість. Особливості визначення бази оподаткування за різними операціями. Операції, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування.

Ставки податку на додану вартість. Види операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою та ставкою 7%. Організація податкового обліку з податку на додану вартість. Порядок обчислення і сплати податку.

Податковий облік з ПДВ. Податкове зобов'язання. Податковий кредит. Умови, що визначають право платника на податковий кредит. Податкова накладна. Електронне адміністрування податку на додану вартість. Визначення дат виникнення податкових зобов'язань і права на податковий кредит. Податкові періоди. Строки подання звітності та сплати ПДВ.

Бюджетне відшкодування податку на додану вартість. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету. Критерії автоматичного відшкодування ПДВ.

Тема 7. Акцизний податок

Економічна сутність акцизного податку. Законодавча і нормативна база оподаткування. Особливості застосування акцизного податку в

Україні. Платники акцизного податку. Об'єкти оподаткування акцизним податком. База оподаткування акцизним податком. Перелік підакцизних товарів.

Особливості застосування ставок акцизного податку до підакцизних товарів. Особливості обчислення акцизного податку. Мінімальне податкове акцизне зобов'язання. Електронне адміністрування з акцизного податку. Акцизна накладна. Порядок і строки сплати та подання звітності з акцизного податку.

Характеристика марок акцизного податку. Виробництво та зберігання марок акцизного податку. Маркування підакцизних товарів.

Тема 8. Мито

Загальна характеристика та види мита. Поняття митної вартості товарів і методи її визначення. Порядок нарахування та сплати мита. Експортне та імпорнтне мито. Антидемпінгове, компенсаційне й спеціальне мито. Платники мита. Види ставок мита (звичайні, пільгові, преференційні) та механізм їх застосування.

Сутність державної митної справи. Митний кордон. Митна територія. Митні органи, які здійснюють контроль під час перетину товарів через кордон України. Особливості організації митного контролю.

Тема 9. Податок на прибуток підприємств

Класифікаційні ознаки та загальні характеристики податку на прибуток підприємств. Суб'єкти оподаткування податком на прибуток підприємств. Об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств. Визначення бази оподаткування податку на прибуток підприємств.

Амортизація основних засобів на інших необоротних активів. Методи нарахування амортизації. Механізм застосування методів амортизації. Особливості амортизації нематеріальних активів.

Ставки податку на прибуток підприємств. Строки сплати податку та подання звітності. Порядок обчислення і сплати податку на прибуток. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємств.

Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб

Платники податку на доходи фізичних осіб. Об'єкт та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб. Доходи, які не враховуються до загального місячного (річного) доходу.

Податкові соціальні пільги та порядок їх застосування. Сутність та порядок застосування податкової знижки по податку на доходи фізичних осіб.

Особливості оподаткування податком на доходи фізичних осіб операцій з продажу рухомого та нерухомого майна. Особливості оподаткування податком на доходи фізичних осіб об'єктів спадщини, подарунків. Порядок подання річної декларації про майновий стан і

доходи. Особливості оподаткування податком на доходи фізичних осіб доходів від підприємницької діяльності.

Тема 11. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

Необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Порядок переходу платників на спрощену систему оподаткування.

Єдиний податок: нормативна база та основні характеристики. Характеристика груп платників єдиного податку. Характеристика платників єдиного податку: ретроспективний аналіз. Особливості нарахування і сплати єдиного податку. Податкове навантаження платників єдиного податку.

Тема 12. Інші загальнодержавні та місцеві податки, збори

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: сутність та порядок сплати. Транспортний податок. Плата за землю.

Рентна плата за спеціальне використання води. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за користування надрами. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів.

Екологічний податок: особливості обчислення та сплати. Місцеві збори: збір за місця для паркування транспортних засобів та туристичний збір. Державне мито. Збір на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій.

Сутність єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Порядок нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Тема 13. Ухилення від податків і перекладання податків

Сутність та причини ухилення від оподаткування. Способи ухилення від оподаткування. Відповідальність за ухилення від оподаткування.

Роль міжнародних договорів в усуненні подвійного оподаткування в Україні. Методи уникнення міжнародного подвійного оподаткування. Механізм перекладання податків.

Податковий механізм офшорних країн. Економічні наслідки офшорної торгівлі для України. Міжнародний обмін податковою інформацією: зарубіжний та вітчизняний досвід. Деофшоризація як напрям податкової політики України.

Тема 14. Податкова та регуляторна політика в системі державного регулювання економіки

Сутність податкової політики та напрями її проведення. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки. Мета,

принципи та ієрархія завдань податкової політики. Фактори, які визначають напрямки та характер податкової політики. Види і форми реалізації податкової політики. Критерії ефективності податкової політики. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин. Напрями вдосконалення податкової політики з ухилення від оподаткування.

Сутність регуляторної політики держави у сфері оподаткування. Напрями регуляторної політики держави в оподаткуванні. Механізм реалізації регуляторної політики в оподаткуванні.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																										
	денна форма												заочна форма														
	повна						скорочена						повна						скорочена								
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі							
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС			
Тема 1. Сутність і види податків	10	2		2		6										14	2				12	14	2				12
Тема 2. Організація податкової системи	11	2		2		7										14	2				12	12					12
Тема 3. Організація роботи Державної фіскальної служби України	10	2		2		6										14	2				12	12					12
Тема 4. Відповідальність платників податків	10	2		2		6										12					12	12					12
Тема 5. Облік платників податків та інформаційно-аналітичні технології в податковому процесі	10	2		2		6										12					12	12					12
Тема 6. Податок на додану вартість	11	2		2		7										14			2		12	16	2		2		12
Тема 7. Акцизний податок	11	2		2		7										12			2		10	14			2		12
Тема 8. Мито	11	2		2		7										12			2		10	12					12
Тема 9. Податок на прибуток підприємств	11	2		2		7										14	2		2		10	16	2		2		12
Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб	11	2		2		7										14			2		12	12					12
Тема 11. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	11	2		2		7										12					12	12					12
Тема 12. Інші загальнодержавні та місцеві податки, збори	11	2		2		7										12					12	12					12

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																											
	денна форма											заочна форма																
	повна					скорочена						повна						скорочена										
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі								
Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС					
Тема 13. Ухиляння від податків і перекладання податків	11	2		2		7										12						12	12					12
Тема 14. Податкова та регуляторна політика в системі державного регулювання економіки	11	2		2		7										12						12	12					12
Курсова робота (проект)	30					30																						
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	28		28		124									180/6	8		10			162	180/6	6		6		168	

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	НАВЧАЛЬНІ РОКИ							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022	
		Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна
Денна повна	Лекційні заняття			28					
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття			28					
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)			30					
	Самостійна робота студентів			94					
	Усього годин			180					
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття			6	2				
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття			6	4				
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів			78	84				
	Усього годин			90	90				
Заочна скорочена	Лекційні заняття		4	2					
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття		2	4					
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів		84	84					
	Усього годин		90	90					

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Сутність і види податків	Сутність і види податків	2		2	2
Тема 2. Організація податкової системи	Організація податкової системи	2		2	
Тема 3. Організація роботи Державної фіскальної служби України	Організація роботи Державної фіскальної служби України	2		2	
Тема 4. Відповідальність платників податків	Відповідальність платників податків	2			
Тема 5. Облік платників податків та інформаційно-аналітичні технології в податковому процесі	Облік платників податків та інформаційно-аналітичні технології в податковому процесі	2			
Тема 6. Податок на додану вартість	Податок на додану вартість	2		2	2
Тема 7. Акцизний податок	Акцизний податок	2			
Тема 8. Мито	Мито	2			
Тема 9. Податок на прибуток підприємств	Податок на прибуток підприємств	2			2
Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб	Податок на доходи фізичних осіб	2			
Тема 11. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	2			
Тема 12. Інші загальнодержавні та місцеві податки, збори	Інші загальнодержавні та місцеві податки, збори	2			
Тема 13. Ухиляння від податків і перекладання податків	Ухиляння від податків і перекладання податків	2			
Тема 14. Податкова	Податкова та	2			

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
та регуляторна політика в системі державного регулювання економіки	регуляторна політика в системі державного регулювання економіки				
Усього		28		8	6

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=1014#section-2>.

Лекційний матеріал наведено у [1, 2, 4, 9].

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5.3. Теми практичних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Сутність і види податків	Сутність і види податків	2			
Тема 2. Організація податкової системи	Організація податкової системи	2			
Тема 3. Організація роботи Державної фіскальної служби України	Організація роботи Державної фіскальної служби України	2			
Тема 4. Відповідальність платників податків	Відповідальність платників податків	2			
Тема 5. Облік платників податків та інформаційно-аналітичні технології в податковому процесі	Облік платників податків та інформаційно-аналітичні технології в податковому процесі	2			
Тема 6. Податок на додану вартість	Податок на додану вартість	2		2	2
Тема 7. Акцизний податок	Акцизний податок	2		2	2
Тема 8. Мито	Мито	2		2	
Тема 9. Податок на прибуток	Податок на прибуток підприємств	2		2	2

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
підприємств					
Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб	Податок на доходи фізичних осіб	2		2	
Тема 11. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	2			
Тема 12. Інші загальнодержавні та місцеві податки, збори	Інші загальнодержавні та місцеві податки, збори	2			
Тема 13. Ухилення від податків і перекладання податків	Ухилення від податків і перекладання податків	2			
Тема 14. Податкова та регуляторна політика в системі державного регулювання економіки	Податкова та регуляторна політика в системі державного регулювання економіки	2			
Усього		28		10	6

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=1014#section-4>.

Завдання до практичних занять наведено у [2, 3].

5.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування (тести наведено у системі дистанційного навчання інституту).

5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань, питання для самоконтролю.

Завдання до самостійної роботи за темами:

Тема 1. Сутність і види податків

- визначити сутність, функції і класифікацію податків;
- опрацювати законодавчі документи щодо стягнення податків в Україні до прийняття Податкового кодексу.

Тема 2. Організація податкової системи

- вивчити теорії науковців щодо характеристики податкових систем та визначення податків;
- охарактеризувати податкову систему України;
- ознайомитися з устроєм податкових систем провідних країн світу;
- охарактеризувати етапи розвитку податкової системи України

Тема 3. Організація роботи Державної фіскальної служби України

- ознайомитися з основними етапами становлення Державної фіскальної служби (ДФС) України та Державної податкової служби України;
- ознайомитися зі змістом офіційного сайту Державної фіскальної служби України та Державної податкової служби України.

Тема 4. Відповідальність платників податків

- ознайомитися з видами відповідальності платників податків;
- ознайомитись з фінансовими та адміністративними санкціями, які накладаються органами податкової служби;
- розглянути випадки порушень, за якими настає кримінальна відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

Тема 5. Облік платників податків та інформаційно-аналітичні технології в податковому процесі

- розглянути організаційно-правові засади обліку платників податків та види обліку платників податків;
- розглянути основи функціонування електронного кабінету щодо надання податкової звітності;
- розглянути інформаційно-аналітичне забезпечення органів ДФС

Тема 6. Податок на додану вартість

- розкрити призначення ПДВ;
- визначити об'єкт оподаткування, податкову базу та пільги при справлянні ПДВ;

- дослідити особливості нарахування ПДВ за окремими операціями та відповідальність платників ПДВ;
- провести розрахунки ПДВ, які платник повинен сплатити в конкретних випадках

Тема 7. Акцизний податок

- розкрити суть акцизного податку, порядок його нарахування та сплати;
- визначити необхідність застосування акцизних марок;
- провести розрахунки акцизного податку.

Тема 8. Мито

- охарактеризувати нормативну базу, якою регулюються питання мита;
- пояснити сутність поняття «митна вартість товару» та основні підходи до її визначення;
- ознайомитись з формами митних декларацій та порядком їх заповнення;
- пояснити сутність тарифних преференцій;
- пояснити сутність проблеми тимчасового ввезення транспортних засобів з Європи та шляхи її вирішення.

Тема 9. Податок на прибуток підприємств

- проаналізувати динаміку податкових платежів та питому вагу податку на прибуток у структурі доходів бюджету України;
- ознайомитись з фінансовою звітністю підприємств, які за законодавством зобов'язані її оприлюднювати;
- ознайомитись з вимогами щодо оформлення Податкової декларації з податку на прибуток підприємств.

Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб

- проаналізувати динаміку податкових платежів та питому вагу податку на доходи фізичних осіб і військового збору у структурі доходів бюджету України;
- опрацювати інформацію щодо наданих фізичним особам податкових знижок та податкових пільг;
- ознайомитися з методикою складання Форми 1ДФ – податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку.

Тема 11. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

- проаналізувати динаміку сплати та питому вагу податкових надходжень єдиного податку у структурі доходів місцевих бюджетів України;

- опрацювати інформацію щодо кількості ФОП, видів та масштабів діяльності платників єдиного податку в різних населених пунктах України;

- на підставі розв'язання задач на практичних заняттях заповнити Податкову декларацію платника єдиного податку - фізичної особи – підприємця та Податкову декларацію платника єдиного податку четвертої групи.

Тема 12. Інші загальнодержавні та місцеві податки, збори

- визначити платників, об'єкти оподаткування та ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;

- проаналізувати динаміку сплати та питому вагу податкових платежів податку на майно за видами у структурі доходів бюджету;

- визначити сутність та порядок сплати транспортного податку;

- розглянути методику складання Податкової декларації з земельного податку;

- опрацювати інформацію щодо порядку складання Податкової декларації екологічного податку (з додатками).

Тема 13. Ухилення від податків і перекидання податків

- дослідити причини, форми і способи ухилення від сплати податків;

- провести розрахунок суми податків, які будуть зараховані платникам у власній країні, якщо вони були сплачені за кордоном.

Тема 14. Податкова та регуляторна політика в системі державного регулювання економіки

- розкрити сутність та напрями податкової політики держави;

- розкрити позитивні фактори та недоліки існуючої податкової системи в Україні та її вплив на розвиток національної економіки;

- показати роль податкової політики, як елементу державного регулювання.

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Навчальним планом передбачено виконання курсової роботи для студентів денної форми навчання. Порядок її виконання та критерії оцінювання наведено у відповідних методичних вказівках [5].

Організація курсового проектування регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про курсову роботу (проект) у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;

- Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у творах працівників і здобувачів вищої освіти Харківського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)														Підсумковий контроль	Сума		
	усього	у тому числі за темами																
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13			Тема 14	
2019/2020	60	4	4	4	4	4	6	4	4	6	4	4	4	4	4	4	40	100

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)				Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за видами активності				
		вид 1	вид 2			
2019/2020	60	50	10	40	100	

Види активності студента з навчальної дисципліни протягом семестру:

1. Самостійне опрацювання тестів відповідно до тем дисципліни.
2. Відвідування аудиторних занять.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, поточне тестування, оцінювання відвідування аудиторних занять, виконання аудиторної контрольної роботи;

- для студентів заочної форми навчання: поточне тестування на практичних заняттях та відвідування аудиторних занять.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми дисципліни (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен;

- для студентів заочної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела інформації

1. Варналій З. С. Податкова система : підручник / З. С. Варналій, М. В. Романюк. – Київ : Знання України, 2019. – 567 с.

2. Карпенко В. В. Податкова система : навчальний посібник / В. В. Карпенко, Т. В. Колодяжна ; Харківський національний університет будівництва та архітектури. – Харків : Лідер, 2018. - 273 с.

3. Колупаєва І. В. Податкова система : Практикум / А. В. Непран, І. В. Колупаєва, І. Є. Тимченко. – Харків : Видавництво ПП Іванченка, 2019. – 271 с.

4. Андрущенко В. Л. Податкова система : навчальний посібник / В. Л. Андрущенко, Т. В. Тучак. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 412 с.

5. Степаненко С. В. Податкова система: методичні вказівки до виконання курсової роботи з навчальної дисципліни для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», спеціалізації «Державні фінанси» / С. В. Степаненко – Харків, 2019. – 17 с. – Рукопис.

10.2. Додаткові джерела інформації

6. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України 2755-VI від 02.12.2010 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Станом на 27.08.2019. – Назва з екрану.

7. Положення про Державну фіскальну службу України [Електронний ресурс] : Постанова КМУ № 236 від 21.05.2014 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-п>. – Станом на 27.08.2019. – Назва з екрану.

8. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України № 4495-VI від 13.03.2012 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>. – Станом на 27.08.2019. – Назва з екрану.

9. Макурін А. А. Теорія оподаткування : навчальний посібник [Електронний ресурс] / А. А. Макурін ; Міністерство освіти і науки України, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2018. – 75 с. – Також доступний : <http://nmu.org.ua>.

10. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс] : Закон України №2464-VI від 08.07.2010 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>. – Станом на 27.08.2019. – Назва з екрану.

11. Калінеску Т. В. Адміністрування податків : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Т. В. Калінеску, В. О. Корецька-Гармаш, В. В. Демидович. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 290 с.